

RUM

Olmak

RUM

Kalmak

Derleyen: HAKAN YÜCEL

ιστός

istos

Rum Olmak Rum Kalmak, 2016

© istos yayın, 2016

Birinci Basım: Aralık 2016

Yayıma Hazırlayan: Seçkin Erdi

Kapak ve İç Tasarım: Aykut Kaplan

istos yayın

Mumhane Caddesi, No: 39, Aziz Andrea Manastırı Hanı,

Karaköy-İstanbul

Tel: +90 212 243 41 61

www.istospoli.com / info@istospoli.com

Sertifika No: 25219

ISBN: 978-605-4640-52-2

Baskı:

Figür Grafik ve Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti Yıldırım Oğuz Göker

Cad., Nilüfer Sk. 5. Gazeteciler Sitesi, No: A 19/5 Akatlar-İstanbul

Tel: +90 212 282 77 01

Sertifika No: 14746

İÇİNDEKİLER

RUM OLMAK, RUM KALMAK.....	7
Hakan YÜCEL	
RUM NEDİR? KİM DER, KİME DER, NİYE DER?	19
Samim AKGÖNÜL	
I. BÖLÜM: BASINDA 1964 SÜRGÜNÜ VE ETKİLERİ	37
KIBRIS MESELESİNİN REHİNELERİ: BASININ GÖZÜYLE 1964 SÜRGÜNLERİ	39
Ceren SÖZERİ	
TÜRK VE YUNAN BASININDA 1964 SÜRGÜNÜ	65
Yorgos KATSANOS	
II. BÖLÜM: GÜNÜMÜZ İSTANBULUNDA VE ATİNASINDA RUMLUK.....	93
AZINLIK KİMLİĞİNİ ANLAMAK: İSTANBUL RUMLARININ "ÖTEKİLEŞTİRİLME" ALGILARI.....	95
Biröl CAYMAZ-Duygu ÇANAKCI	
ATİNA'DA RUM OLMAK, RUM KALMAK	135
Hakan YÜCEL-Süheyla YILDIZ	
KOLTUK DÖŞEMECİSİ TEOLOGOS'UN "CASUSLUK" TAN SÜRGÜNÜ	173
Süheyla YILDIZ	
III. BÖLÜM: GERİYE KALANLAR.....	195
ÖTEKİNİN ÜÇÜNCÜ HALİ: İMROZ'DA OTANTİKLİK VE TURİZM	197
Hasan MÜNÜSOĞLU	
İSTANBUL'DAN ANKARA'YA: İSTANBUL ELEN EDEBİYAT CEMİYETİ (SYLLOGOS) KÜTÜPHANESİ'NİN İZİNDE	227
Elçin MACAR	
AZINLIK GAZETELERİ NASIL KURTULUR? APOYEVMATİNİ ÖRNEĞİ.....	239
Umur YEDİKARDEŞ	
BİYOGRAFİLER.....	261

BİYOGRAFİLER

Samim AKGÖNÜL

Tarihçi ve Siyaset bilimci Prof. Dr. Samim Akgönül, Fransa Strasbourg Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Enstitüsü ve Türk Etütleri Bölümü öğretim üyesidir. Türkiye’de Galatasaray Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi’nde dersler vermiştir. Halen Syracuse Üniversitesi’nde de dersler vermekte olan Samim Akgönül, Fransız Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi’nde de bir araştırma ekibini yönetmektedir. Çalışmalarını Türkiye tarihi ve siyaseti, din, toplum ve devlet ilişkileri, göçmen topluluklar ve özellikle de eski ve yeni azınlıklar üzerine yoğunlaşmıştır. Fransızca, İngilizce ve Türkçe basılmış, çeşitli dillere çevrilmiş birçok kitap ve makalesi bulunan Akgönül, Türkiye ve Fransa basınında da yazılar yazmaktadır.

e-posta: akgonul@unistra.fr

Birol CAYMAZ

Doç. Dr. Birol Caymaz 1965 senesinde Niğde’de doğdu. İ.Ü. İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü’nden mezun olduktan sonra, yüksek lisans ve doktorasını siyaset sosyolojisi alanında Paris 7 Denis Diderot Üniversitesi’nde tamamladı. Halen Galatasaray Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü’nde öğretim üyesidir. Caymaz’ın 2002 yılında Fransa’da Harmattan Yayınları’ndan *Les Mouvements Islamiques Turca Paris* ve 2007 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları’ndan çıkan *Türkiye’de Vatandaşlık Resmî İdeoloji ve Yansımaları* başlıklı kitaplarının yanı sıra başlıca çalışma alanları olan vatandaşlık, laiklik, siyaset ve din, siyasal semboller ve törenler, siyasal parti gençlik kolları konularında yazdığı makaleleri bulunmaktadır.

e-posta: birolhoca.caymaz@gmail.com

Duygu ÇANAKÇI

Duygu Çanakçı 1990 yılında İstanbul’da doğdu. 2008 yılında Burak Bora Anadolu Lisesi’ni bitirdi. Lisans eğitimimi Galatasaray Üniver-

sitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde tamamladı (2013). 2014-2015 eğitim-öğretim yılında başladığı İstanbul Üniversitesi Avrupa Birliği ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında başladığı İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler tezli yüksek lisans programlarına devam etmekte.

e-posta: duygum03@hotmail.com

Yorgos KATSANOS

Yorgos Katsanos, 2004 yılında Demokritus Üniversitesi, Karadeniz Dili Kültür ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Ardından Leiden Üniversitesi Türkoloji Bölümü'nde "6/7 Eylül Olayları: Düünden Bugüne Türk Toplumunun Pogromla İlgili Görüşleri" başlıklı teziyle yüksek lisans programını tamamladı. 2010 yılından bu yana Atina Üniversitesi'nde doktora öğrencisi olarak "1964-1965 Yıllarında İstanbul'da Yunan Uyrukluların Sınır Dışı Edilmelerinin Nedenleri ve Rum Cemaati'ne Etkileri" başlıklı tez çalışmasını yürütmektedir. İlgili alanlarını ağırlıklı olarak Türkiye ve Yunanistan'da milliyetçiliğin gelişimi ve azınlıklar oluşturmaktadır.

e-posta: katsanosgiorgos@gmail.com

Hasan MÜNÜSOĞLU

Hasan Münüsoğlu 1982 yılında Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Halkbilim Bölümü'nden lisans, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nden yüksek lisans derecelerini aldı. Doktora tez araştırması için Panteion Üniversitesi Sosyal Antropoloji Bölümü'nde bulundu. Halen Halkbilim Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalışmakta ve aynı bölümde "Kültürel Bellek Bağlamında İmrozlu Kimliği Üzerine Etnografik Bir İnceleme" başlıklı doktora araştırmasına devam etmektedir. Kültürel bellek, kültürel kimlik, siyasal antropoloji ve Türkiye'de antropoloji ve folklor tarihi ilgi alanlarıdır.

e-posta: hasanmunusoglu@gmail.com

Elçin MACAR

Prof. Dr. Elçin Macar, İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi İktisat

Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. 1996-2000 yılları arasında Kocaeli Üniversitesi'nde çalıştıktan sonra, 2000 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'ne geçti ve halen aynı bölümdedir. Türkiye ve Yunanistan'daki dinsel cemaatler, kilise, misyonerlik gibi konular başlıca ilgi alanlarını oluşturmaktadır. e-posta: elcinmacar@yahoo.com

Ceren SÖZERİ

Doç. Dr. Ceren Sözeri, Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesidir. Doktorasını 2009 yılında Marmara Üniversitesi'nden "*Türkiye'de Medya Sektöründe Uluslararası Şirket Birleşmeleri*" başlıklı teziyle tamamladı. Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı'nın (TESEV) Medya ve Demokrasi başlıklı programında danışman-araştırmacı olarak yer alan Sözeri 2011 yılında Zeynep Güney'le birlikte "*Türkiye'de Medyanın Ekonomi Politikası: Sektör Analizi*" raporunu kaleme aldı. Aynı yıl Dilek Kurban'la "*European Media Policies Revisited: Valuing & Reclaiming Free and Independent Media in Contemporary Democratic Systems*" başlıklı Avrupa Birliği Projesi'nin Türkiye ekibine katıldı. Kurban ve Sözeri bu proje sonunda "*İktidarın Çarkında Medya: Türkiye'de Medya Bağımsızlığı ve Özgürlüğü Önündeki Siyasi, Yasal ve Ekonomik Engeller*" başlıklı bir rapor ve "*Türkiye'de Özgür ve Bağımsız Bir Basın İçin Siyasa Önerileri*"ni hazırladılar. Hrant Dink Vakfı Ulusal Basında Nefret Söylemi raporlarının ilk analisti olan Sözeri'nin medya ekonomisi, medya politikaları, medya etiği, medyada ayrımcılık ve nefret söylemi alanlarında eserleri bulunmaktadır. e-posta: cerensozeri@gmail.com

Süheyla YILDIZ

1984 yılında Balıkesir Edremit'te doğdu. 2008 yılında Yeditepe Üniversitesi Fransızca Siyaset Bilimi Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlayan Yıldız aynı yıl Galatasaray Üniversitesi Siyaset Bilimi Yüksek Lisans Programı'na kaydoldu. "*Modern Türkiye'de Yahudilerin Kimlik Stratejileri*" başlıklı yüksek lisans teziyle 2012 yılında mezun oldu. Halen Strasbourg Üniversitesi Siyaset Bilimi Doktora Programı'nda öğrenimini

sürdürmekte ve “*Tanınma Peşinde Türkiye'nin Gayrimüslim Azınlıkları: 1990'lı Yıllardan İtibaren Ermeni ve Yahudi Topuluklarının Kimlik Stratejileri*” başlıklı tezini hazırlamaktadır.

e-posta: yildizsuheyla@gmail.com

Hakan YÜCEL

Yrd. Doç. Dr. Hakan Yücel Galatasaray Üniversitesi öğretim üyesidir. Marmara Üniversitesi Fransızca Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1995 yılında mezun oldu. 1996-1998'de yine Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi Yüksek Lisans Programı'ndan mezun oldu. 2000 yılında Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales-Paris'de Sosyoloji Master'ını tamamladı. 2006 yılında Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales-Paris'de, Sosyoloji alanında, “*Bir Mekânsal-Kuşaksal Kimlik? İstanbul Gazi Mahallesi'nde Alevi Gençlik Kimliği*” başlıklı doktora tezini savundu. Hakan Yücel halen Galatasaray Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Yücel'in gençlik sosyolojisi, kent sosyolojisi, popüler kültür, toplumsal hareketler alanlarında araştırmaları bulunmaktadır.

e-posta: hakanyucel1970@gmail.com

Umur YEDİKARDEŞ

Umur Yedikardeş 1991 senesinde İstanbul'da doğdu. Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde okumaya devam etmektedir. Ankara Üniversitesi'nin 2015 yılında düzenlediği “*Madunların Medyası: Tarihten Güncele Türkiye Anaakım Medyasının Dışında Kalanlar*” isimli konferansta *Apoyevmatini* gazetesini sunmuştur. 2013-2014 yılları arasında *Agos* gazetesinde redaktör olarak çalışmış, internet üzerinden yayın yapan *Zete*'ye haber yapmanın yanı sıra tiyatro, sinema ve şehir üzerine söyleşiler yapıp, portreler yazmıştır. Halen çalışmakta olduğu *Cumhuriyet* gazetesinde muhabir olarak azınlıklar üzerine haber yapmaya devam etmektedir. Kültür, kent, sinema ve Türkiye'de azınlıklar ilgi alanlarıdır.

e-posta: umur7kardes@gmail.com